

NECESITATEA CREȘTERII ECONOMIEI „VERZI” CA PREMISĂ DE INTEGRARE ÎN SPAȚIUL EUROPEAN

THE NEED TO GROW THE GREEN ECONOMY AS A PREREQUISITE FOR INTEGRATION INTO THE EUROPEAN SPACE

Corina GRIBINCEA,
doctor, cercetător, Institutul Național de Cercetări Economice

Alexandru A. GRIBINCEA,
doctorand, Universitatea de Stat din Moldova

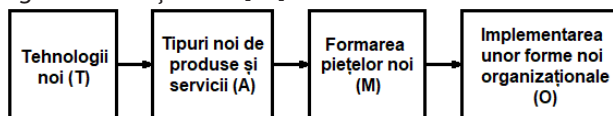
SUMMARY

Achieving the goals of sustainable development requires greening the economy. The ecological economy appears today as an option for economic development, job creation and the fight against poverty. The green economy is a catalyst for sustainable development by encouraging the promotion of sustainable consumption and production patterns. The green economy can be defined as an economy with the following characteristics: low carbon emissions, rational and inclusive use of natural resources. Environmental protections, management of natural resources (water resources, renewable energy management) are the main sets of activities of the green economy. Green technologies and industries are ecologically increasing the engine of national economic growth.

Keywords: ecology, economy, natural resources, energy, technologies, innovations.

Introducere. În secolul al XXI-lea, problemele de mediu devin importante. De aceea, în țările postindustriale s-a născut „economia verde”, care îndeplinește mai multe funcții de bază: în primul rând, creșterea bunăstării populației și justiția socială, iar în al doilea rând, protecția mediului. Principalele caracteristici ale unei „economii ecologice” sunt: reducerea emisiunilor de substanțe nocive în atmosferă, utilizarea economică a resurselor naturale, precum și utilizarea eficientă a energiei.

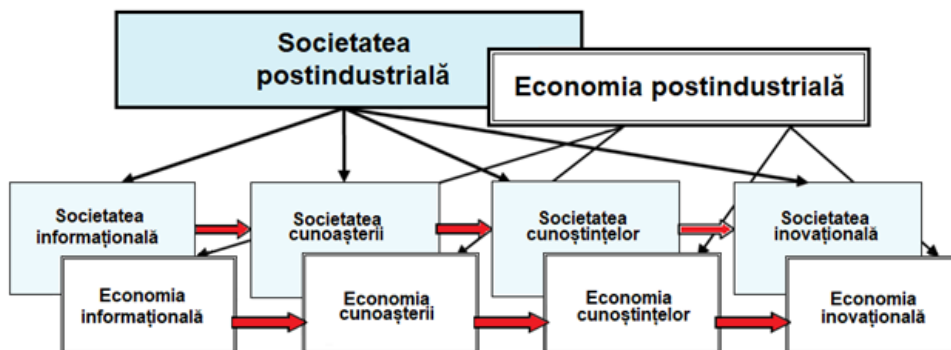
În anii următori, se planifică mobilizarea economiei globale și creșterea investițiilor în tehnologii naturale. Aceste măsuri vor contribui la stimularea ecologizării multor economii moderne și, prin urmare, vor evita consecințele catastrofale ale schimbărilor climatice globale și ar reduce la minimum utilizarea resurselor minerale neregenerabile. Una dintre problemele internaționale la nivel mondial este armonizarea legislativă a politicilor de mediu și energetice. Iar soluția ar putea fi o creștere a utilizării resurselor de energie regenerabilă. Această metodă va asigura securitatea energetică și va reduce nivelul impactului negativ asupra mediului. Disproporția în dezvoltare, ca orice altă problemă economică, necesită măsuri care s-o elimine și să minimalizeze consecințele negative. Există mai multe modalități de depășire a dezechilibrelor. Una dintre cele mai eficiente este considerată o traiectorie inovatoare. Pentru prima dată a fost propusă de economistul și cercetătorul american Felix Jansen. El a considerat inovația drept un factor care asigură creștere stabilă și prosperitatea statului. Jansen a dezvoltat așa-numitul model TAMO.

Fig. 1. Lanțul logisticii inovaționale. [15]

Economia mondială de astăzi se transformă rapid într-o economie postindustrială. Produsele comerciale se îndreaptă din ce în ce mai mult către activele intangibile care sunt create pe baza cunoștințelor și a noilor tehnologii. Țările orientate în această direcție obțin avantaje competitive.

Pe de altă parte, rezultatele acestor studii nu sunt întotdeauna comunicate inovațiilor practic utilizate. Produsul inovator rusec de pe piața mondială este de numai 1% (de exemplu, în SUA acest indicator atinge 40%).

Aplicarea inovației în practică este un factor necesar pentru obținerea unei creșteri a calității în economia noastră. O altă modalitate de a depăși disproporția în economie este dezvoltarea regiunilor. Astfel de măsuri ca o creștere a finanțării pentru dezvoltarea regiunilor (infrastructură, locuințe, construcții de drumuri, medicină, știință etc.) vor conduce la o creștere a ocupării forței de muncă și a veniturilor populației, care pe termen lung va determina dezvoltarea economiei private și a proiectelor de investiții. [9] Toate bunurile materiale sunt produse de economia mondială, este nerezonabil să se utilizeze o cantitate mare de materii prime și resurse energetice, uitându-se de limitările lor și fără a se acorda atenție economiei „verzi”, care contribuie în mod deosebit la utilizarea eficientă a resurselor și a energiei. „Este oportun să se înțeleagă lacunele care împiedică realizarea obiectivelor și urmărirea căilor de urmat spre un viitor viabil, durabil. Orizontul anului 2030 creează un cadru conceptual pentru strategia și politica pe termen pentru implementarea acesteia”. [8] Țările cu o economie „ecologică” se concentrează asupra întreprinderilor mici și mijlocii, deoarece ele creează o parte importantă a locurilor de muncă și asigură creșterea ocupării forței de muncă în majoritatea țărilor și, prin urmare, ar trebui să beneficieze de o serie de investiții suplimentare în sectoarele ecologice. Pe termen scurt, mediu și lung, ocuparea forței de muncă într-o „economie verde” ar crește mai rapid în astfel de sectoare ca agricultura, construcțiile, silvicultura, precum și de transport. [4] Atunci când se alocă fonduri suplimentare pentru creșterea eficienței energetice și creșterea utilizării energiei regenerabile, se creează locuri de muncă suplimentare și se furnizează energie electrică competitivă. Pentru supraviețuirea și dezvoltarea durabilă a omenirii este nevoie de o tranziție către o „economie verde”. De regulă, sistemul de activități economice asociate cu producția, distribuția și consumul de bunuri și servicii, care conduc la creșterea bunăstării umane pe termen lung, fără a expune generațiile viitoare la riscuri semnificative de mediu sau deficiențe de mediu.

Fig. 2. Conținutul societății postindustriale. [12]

Autorii desprind ... „diferența principală dintre o structură economică post-industrială și industrială - prin faptul că primul sistem al economiei se caracterizează printr-o prioritate pentru inovație, menit să asigure dinamica de creștere, al doilea - prin care actorii săi economici sunt angajați pentru păstrarea stabilității cererii producției de bunuri și servicii. De aici - diferența fermă dintre dinamica dezvoltării, atractivitatea investițiilor și durabilitate. [13] În ceea ce privește viabilitatea ecologică, viitoarea economie ar trebui să aibă următoarele caracteristici importante:

- conceptual, strategiile, programele, planurile economice includ orientările formulate în documentele ONU și OCDE privind economia verde și creșterea economică, economia cu emisiuni reduse de carbon;

- condițiile de mediu ale populației și furnizarea acestora devin esențiale;

- prioritatea în dezvoltare este acordată industriilor cu tehnologii de vârf, materialelor noi, avansate, prelucrării și infrastructurii, cu un impact minim asupra mediului;

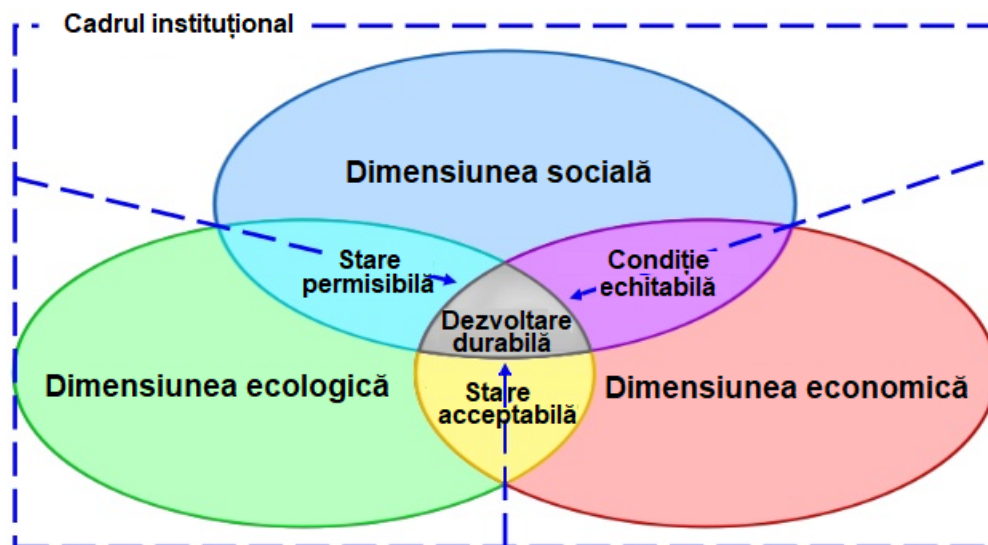
- diminuarea ponderii structurale a sectorului materiilor prime în economie;

- creșterea majoră a eficienței utilizării resurselor naturale și a economiei acestora, ceea ce se reflectă într-o scădere drastică a costului resurselor naturale și a volumului de poluare pe unitate a rezultatului final (scăderea indicatorilor intensității naturii și intensității poluării);

- reducerea poluării mediului.

În opinia autorilor, Republica Moldova și direcțiile de tranziție către o economie inovatoare, orientată social și o dezvoltare durabilă din punct de vedere ecologic în anii următori, practic, coincid. Este suficient să dăm doar un exemplu de necesitate a unei creșteri radicale a eficienței energetice (cu 40% până în 2020), ceea ce va da un rezultat enorm de mediu. Astfel, în următorii 10-20 de ani, o politică de „dublu câștig” ar trebui să devină un principiu important al politicii socioeconomice și baza politicii de mediu.

Fig. 3. Modelul dezvoltării durabile. [8; 10]

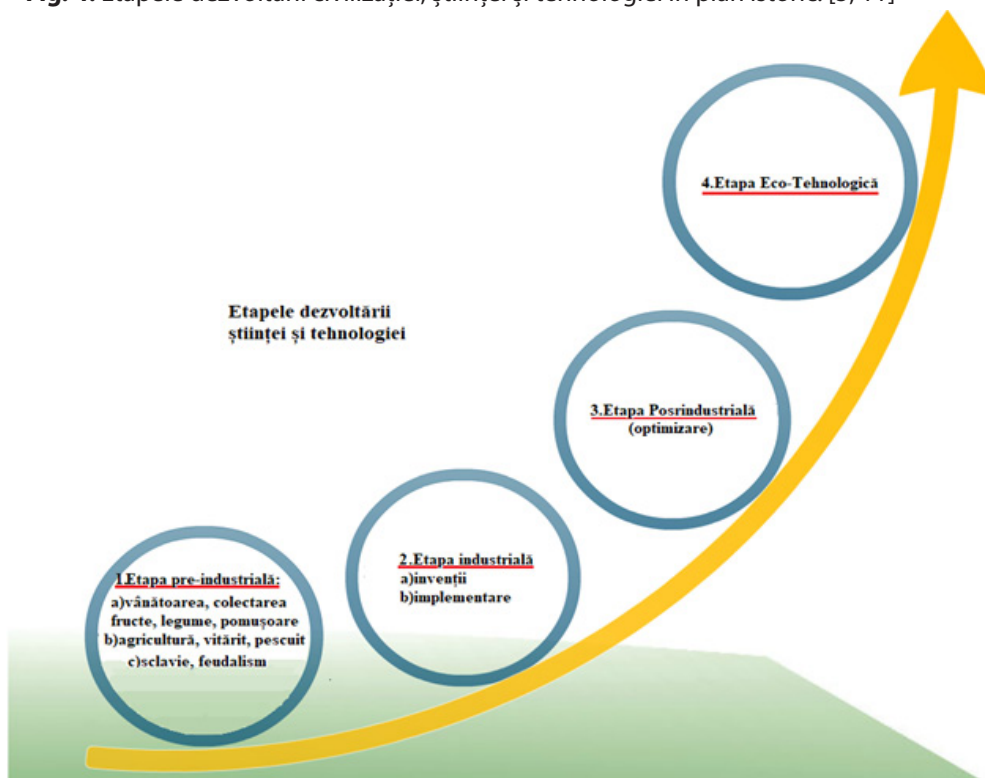
Pentru a conserva utilizarea resurselor naturale, este necesar să se dezvolte și să se desfășoare o politică tehnologică eficientă în economie, iar realizările progresului științific și tehnologic în domeniul tehnologiilor, produselor și serviciilor ar trebui puse în aplicare. Statul trebuie să stimuleze o astfel de modernizare tehnologică și să sprijine întregul spectru de instrumente economice și juridice acumulate în țară și în lume. Dar, din păcate, pentru o

tranziție deplină la o „economie verde”, Republica Moldova va avea nevoie de o perioadă de timp.

Recent, interesul pe scară largă este dobândit prin trecerea la o „economie verde”, care contribuie, în primul rând, la progresul economic și oferă:

- creșterea PIB-ului;
- creșterea venitului țării;
- crearea de locuri de muncă pentru populație, diminuând concomitent rata șomajului în țară. Daniel Bell considera că informațiile și cunoștințele vor deveni principala resursă într-o societate postindustrială. Conform cercetărilor autorilor, „cunoașterea devine o sursă de valoare ...”. [1] Există o abatere de la interesele comerciale într-o societate post-industrială, centrul de creștere a civilizației este dezvoltarea intelectuală a omului, profesionalismul său. [2]

Fig. 4. Etapele dezvoltării civilizației, științei și tehnologiei în plan istoric. [5; 11]

Bell identifică conceptul ca „clasă de profesioniști” sau „clasă creativă” - angajați cu înaltă competență, experți, tehnocrați. În 1990, Alvin Toffler va numi, pentru prima dată, aceasta ca o clasă cognitivă. Clasa de profesioniști este clasa dominantă într-o societate postindustrială. [3] Evoluția societății pe planetă a luat calea dezvoltării sferei tehnologice. Această cale poate fi vizual depistată ca etapă separată a unui proces istoric global. Teoria dezvoltării stadiului se bazează pe ideile exprimate inițial de R. Aron [14], P. F. Drucker [5], J. K. Galbraith [7] și D. Bell. [2] Cultura, educația, ideile stabilesc tonul pentru dezvoltarea tuturor instituțiilor științifice care, la rândul lor, formează standarde educaționale pentru diferite sectoare și niveluri de învățământ (primar, secundar, superior), dau naștere și unei anumite științe, destinate să ofere societății răspunsuri pentru rezolvarea problemelor și crizelor globale, sprijinul informațional pentru o viață completă în dezvoltare.

Concluzii. Într-o „economie verde”, riscurile amenințărilor globale (schimbările climatice, epuizarea resurselor minerale și deficitul de apă) scad. O economie verde contribuie la atingerea unor rate avansate de creștere a PIB-ului, creează o legătură inextricabilă între eradicarea sărăciei și conservarea resurselor naturale. Economia verde oferă noi locuri de muncă. Și, de asemenea, trecerea la o „economie verde” va avea loc treptat și va fi asociată cu construirea unei nano-societăți. Republica Moldova are un capital natural bogat, zone întinse care nu sunt afectate de activitate economică, păduri și zone fertile, precum și apă dulce, motiv pentru care Republica Moldova joacă un rol imens în modelarea dezvoltării durabile a noii economii. Țara ar trebui să joace un rol din ce în ce mai activ în ecologizarea dezvoltării economiei globale și să încerce să obțină beneficii economice din partea acesteia. Cel mai important lucru pentru Republica Moldova este să se îndepărteze de modelul consumist al economiei, deoarece am putea epuiza complet toate resursele, iar ultima criză a confirmat acest lucru. În noua economie, sustenabilitatea mediului ar trebui să fie esențială.

BIBLIOGRAFIE

1. Bell D. Viitorul societății postindustriale. Experiența prognozării sociale. Moscova, 2004, p. 500.
2. Bell D. The coming of post-industrial society: A venture of social forecasting. — N.Y.: Basic Books, 1973. [Citat la 14.04.2019]. Disponibil: <http://financepro.ru/economy/7849-d-bell-grjadushhee-postindustrialnoe-obshhestvo.html>
3. Cibis O. Critica societății postindustriale. Vol.1. Politsturm, 2018.
4. Dodu–Gugea L., Gribincea, A. Competitivitatea țărilor Europei Centrale și de Est. Chișinău, 2010, 160 p.
5. Druker P. The End of Economic Man (1939). The Future of Industrial Man (1942). The New Society (1950). [Citat la 14.04.2019]. Disponibil: <http://www.druckersociety.at/index.php/peterdruckerhome/bibliography/32-primary-literature/20-books>
6. Economia dezvoltării durabile. [Citat 14.04.2019]. Disponibil: <http://www.ictsd.org/bridges-news/мосты/news/«зеленая-экономика»>
7. Galbraith J. K. Noua societate industrială, 1967. În: <http://ecsocman.hse.ru/text/19161852/>, teoriile și obiectivele economice ale societății (1973): <http://ecsocman.hse.ru/text/19209062/>
8. Gribincea A. Asigurarea competitivității inovațiilor și sustenabilității economice a Israelului. „Administrarea Publică”, nr. 1, 2018, p.133-142.
9. Gribincea A. World economy in the anticipation of „revolutionary” innovations. În: „Administrarea Publică”, nr. 4, 2017, p. 135-143.
10. Kapitsa S.P. Paradoxurile creșterii. Legile dezvoltării umane. Moscova, 2013, p.125.
11. Orlov S. Societatea informațională și dezvoltarea sustenabilă: aspecte filozofice metodologice. Moscova. Teza de doctor în filozofie, 1999, 124 p.
12. Stoican M. Dezvoltarea capitalului uman în condițiile formării economiei inovaționale. Brașov: Editura Universității Transilvania, 2012.
13. Structura industrială și postindustrială. [Citat 14.04.2019]. Disponibil: <https://ro.topinfoweb.com/the-difference-between-postindustrial-and-industrial-structure-of-economy>.
14. Арон Р. Оptsprezece lecții despre societatea industrială, [Citat 14.05.19]. Disponibil: <http://www.gumer.info/authors.php?Name=Арон+Р>.
15. Родиной Г. А. Макроэкономика. М.: Studme 2018.